

คู่มือ

การจัดทำ เปลี่ยนแปลง และแก้ไข แผนพัฒนาท้องถิ่น (Knowledge Management)

จัดทำโดย

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน

องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

บทนำ

นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๔ การปกครองท้องถิ่น ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนายั่งยืน ประกอบกับ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ที่กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นของตนเอง โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็น ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์ การพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะ เป็นการกำหนด รายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความ ต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ผ่านมาห้วงระยะเวลาของการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัด และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นต้อง สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด กระทรวงมหาดไทยจึงได้ดำเนินการจัดทำระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดไปจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปัจจุบัน กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการจัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุง ระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้เป็นปัจจุบัน

๑. นิยาม

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. แก่ไขคำว่า “แผนพัฒนาท้องถิ่น” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” และ “แผนพัฒนา” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” เพื่อให้ห้วงระยะเวลาของแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่ม จังหวัด และแผนพัฒนาภาค ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. แก่ไขวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคราชการ และหรือ รัฐวิสาหกิจ ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น ในคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น ในคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น จากอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี เป็นอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

๓. การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประชาคมท้องถิ่น

๔. การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๕. การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น

๖. การประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ แก่ไข จากอย่างน้อยปีละสองครั้ง ภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี เป็นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายใน เดือนธันวาคมของทุกปี

๒. ความหมาย

แผนพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือ แผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณ แต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึง การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

การทบทวนแผนพัฒนา หมายความว่า การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม แก่ไข ลักษณะเหมือน ตอนจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น มีการประชาคมท้องถิ่นแล้วแต่กรณีประชุมคณะกรรมการ และสภาให้ความเห็นชอบก่อน ประกาศใช้

การแก้ไขแผนพัฒนา หมายความว่า (ไม่ใช่สาระสำคัญ) หมายถึง การแก้ไขข้อผิดพลาด โดยต้องไม่ทำให้ วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป การแก้ไขข้อความ เช่น คำผิด สระผิด การแก้ไขข้อ การเพิ่มเติมแผนพัฒนา หมายความว่า การเพิ่มโครงการ ครุภัณฑ์ กล่าวคือไม่มีโครงการ ครุภัณฑ์ ใน แผนพัฒนาท้องถิ่นที่จะดำเนินการ และ อปท.เห็นว่าเป็นอำนาจหน้าที่ เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่สำคัญ มีงบประมาณ จะดำเนินการ ให้เพิ่มเติมแผน การเปลี่ยนแปลง (สาระสำคัญ) หมายความว่า การทำ

ให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป จากเดิม เช่น มีโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่ไม่ตรงช่องปีที่จะมาจัดทำงบประมาณ หรือตรงช่องปี แต่ วัตถุประสงค์ สาระสำคัญเปลี่ยน เช่น ความยาวของถนนเกินจากแผน ประเภทของถนน จากถนนลูกรัง มาเป็นถนน คสล. เวลา สถานที่ กว้าง ยาว สูง ลึก เปลี่ยนแปลงแผน

๓. ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

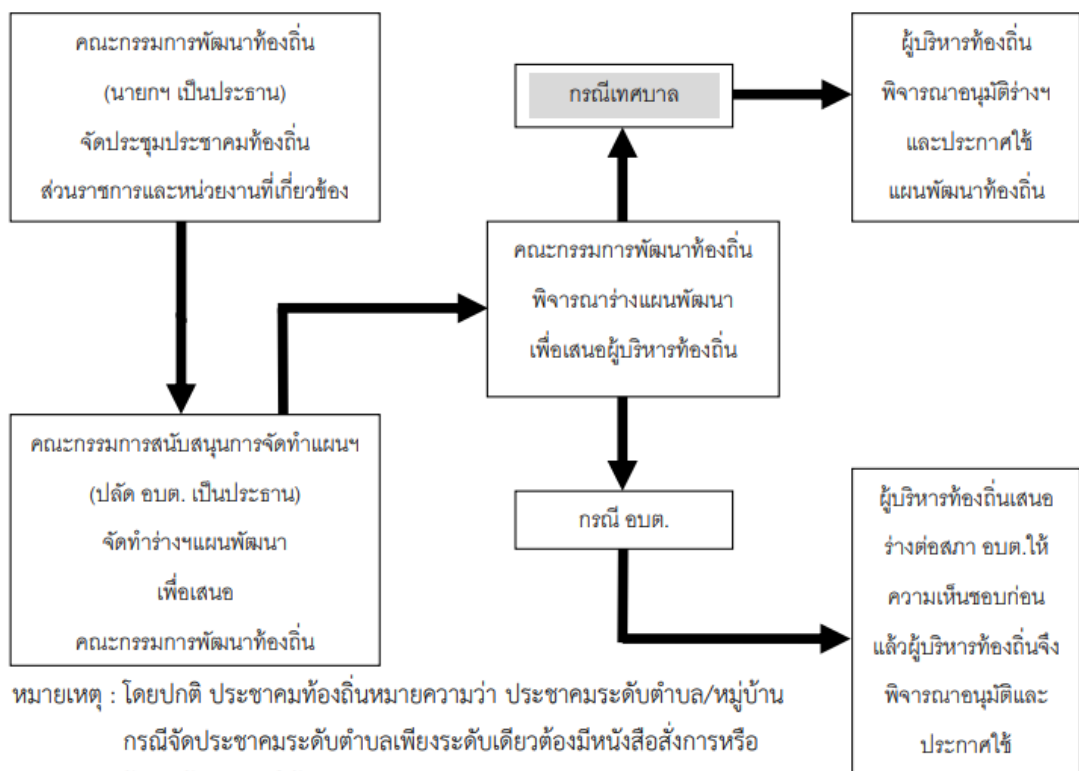
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ (ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน)

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อ แจ้างแนวทางพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็น การพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความ ช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมา กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมา พิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมา วิเคราะห์เพื่อ จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้ว ผู้บริหารจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

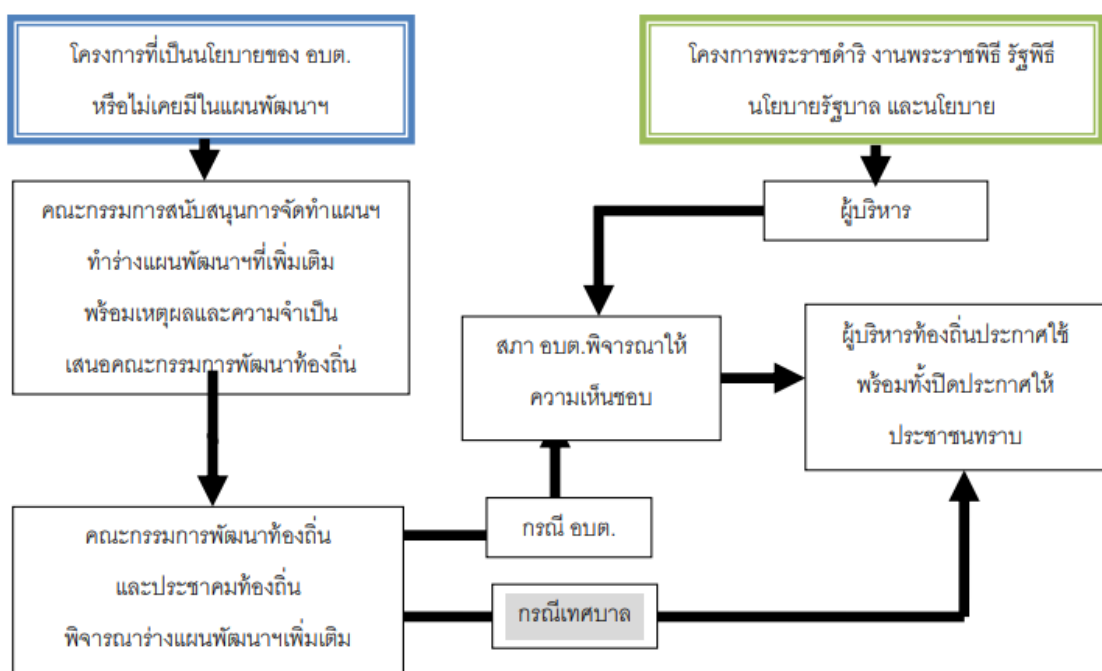
๔. ขั้นตอนในการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน) เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม พร้อม เหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

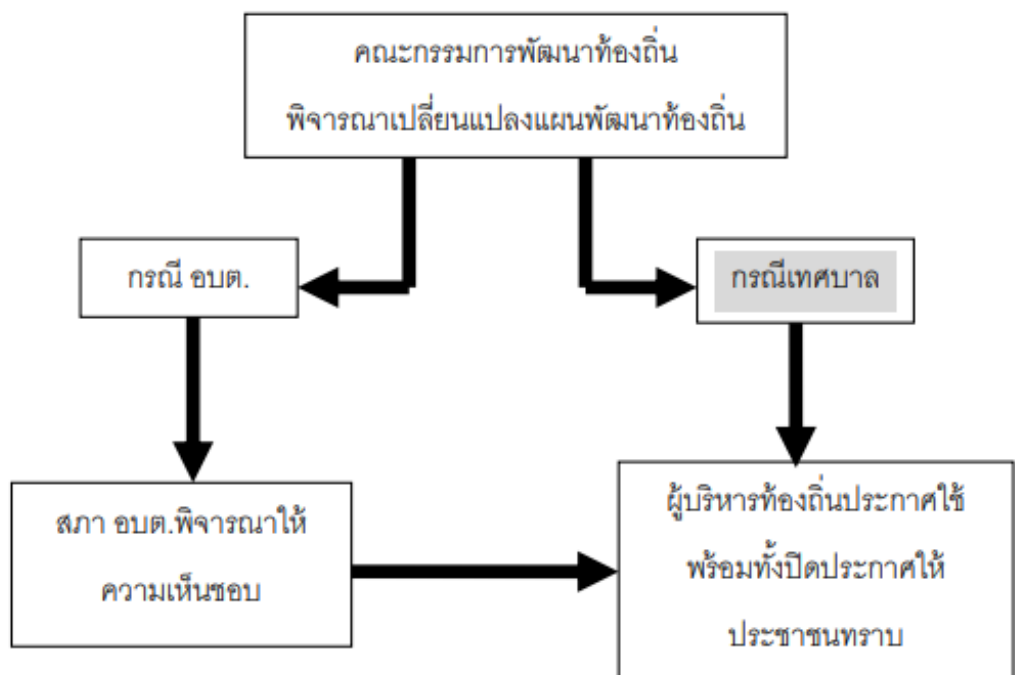
(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม สำหรับ องค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศใช้”

“ข้อ ๒๒/๒ ในกรณีเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราช พิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหาร ส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือ เปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชน ทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง แผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว”

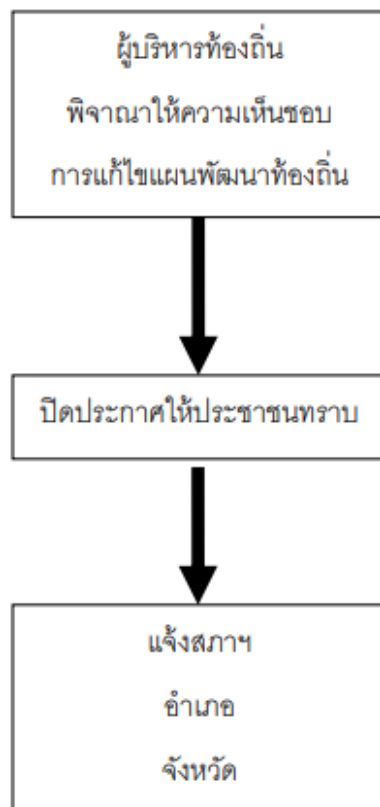
๕. ขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๐ (ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๒/๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘) เพื่อประโยชน์ของประชาชนการเปลี่ยนแปลงพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา ให้ความเห็นชอบก่อน เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

๖. ขั้นตอนในการแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๘ (ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๒๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘) ข้อ ๒๑ การแก้ไขแผนพัฒนาเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผย ไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย

การประชุมประชาคม

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน ให้ สำนัก/กอง/ส่วน ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาชุมชนรวบรวมและนำข้อมูลที่ได้จากชุมชน/หมู่บ้าน มาประสานกับผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การประชุมประชาคมสามารถดำเนินการพร้อมกันกับการประชุมเพื่อจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้านได้ ประชาคม หมายถึง การรวมกลุ่มของประชาชน/ชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมเคลื่อนไหวและผลักดัน การพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ภายใต้กระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ ประชาคมท้องถิ่น เป็นการรวมกลุ่มทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น ตามหลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ ประชาคมท้องถิ่นตามนัยหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๖๐๐ ลว. ๒๙ ม.ค. ๒๕๕๙

- กรณี อบต. หมายถึง ประชาคมหมู่บ้าน และ ประชาคมตำบล
- กรณี ทต. หมายถึง ประชาคมชุมชน และ ประชาคมชุมชนตำบล
- กรณี ทม. หมายถึง ประชาคมชุมชน และ ประชาคมชุมชนเมือง
- กรณี ทน. หมายถึง ประชาคมชุมชน และ ประชาคมชุมชนนคร
- กรณี อบจ. หมายถึง ประชาคมอำเภอ และ ประชาคมจังหวัด

รูปแบบการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑) ความหมายของการประชุมประชาคมท้องถิ่นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประชุม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปได้มาพบปะกันตามกำหนดนัดหมายมาร่วมปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันคิดอย่างมีวัตถุประสงค์มีระเบียบวิธีและเวลาที่กำหนดให้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด เพื่อแก้ปัญหาในท้องถิ่น การประชุมประชาคมท้องถิ่น หมายถึง การที่บุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มาประชุมกันเพื่อร่วม คิดร่วมทำร่วมตัดสินใจร่วมตรวจสอบร่วมรับประโยชน์ร่วมแก้ปัญหาปรึกษาหารือแลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ประชาคมท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒.๑) ประชาคมหมู่บ้าน หมายถึง การประชุมบุคคลหรือครัวเรือนที่อยู่ในหมู่บ้าน เพื่อร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตัดสินใจร่วมตรวจสอบร่วมรับประโยชน์ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการ พัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดให้มีการประชุม ประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

การประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ใช้สัดส่วนระดับหมู่บ้าน ซึ่งสัดส่วนที่เข้าร่วมประชุมโดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ กรณีที่จัดให้มีการประชุม เพื่อประชาคมหมู่บ้านครั้งแรก สัดส่วนที่เข้าร่วมประชุม ครั้งแรกไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ในการประชุม ครั้งต่อไปให้ใช้ สัดส่วนที่เข้าร่วมประชุมตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ระยะเวลาในการกำหนดประชุมประชาคมหมู่บ้านให้เป็นไปตามความเหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้นๆ

(๒.๒) ประชาคมตำบล หมายถึง การประชุมบุคคลหรือครัวเรือนที่อยู่ในตำบล เพื่อร่วมคิด ร่วมทำร่วม ตัดสินใจร่วมตรวจสอบร่วมรับประโยชน์ร่วมแก้ปัญหา ปรัชชาหรือ แลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อ แก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วน ตำบลมีหน้าที่จัดให้มีการประชุม ประชาคมตำบล (ทุกหมู่บ้าน)

การประชุมประชาคมตำบล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ ใช้สัดส่วนระดับตำบล ซึ่งสัดส่วนที่เข้าร่วมประชุมโดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ กรณีที่จัดให้มีการประชุม เพื่อประชาคมชุมชนตำบลครั้งแรก สัดส่วนที่เข้าร่วมประชุมครั้งแรกไม่ควรร้อยละ ๖๐ ในการ ประชุมครั้งต่อไปให้ใช้ สัดส่วนที่เข้าร่วมประชุมตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบล แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ระยะเวลาในการกำหนดประชุมประชาคมตำบลให้เป็นไปตามความ เหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ

การประชุมประชาคมหมู่บ้าน การประชุมประชาคมตำบล วิธีการประชุม การนำเสนอ ข้อมูลการประชุม รูปแบบและวิธีการประชุมตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน การประชุมประชาคม ตำบล ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และนาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาบังคับโดยอนุโลม การ ประชุมประชาคมตำบล ต้องผ่านกระบวนการประชุมประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ก่อนทุกครั้ง การ คัดเลือกสัดส่วนประชาคม ให้นายกองการบริหารส่วนตำบลร่วมกับรองนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ทุกคน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับหัวหน้า สำนัก ผู้อำนวยการกอง และรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (ถ้ามี) ร่วมกันคัดเลือกสัดส่วนการประชุม ประชาคมสัดส่วนระดับหมู่บ้านและสัดส่วนระดับตำบล

สัดส่วนการประชุมประชาคมระดับตำบล

สัดส่วนที่ต้องกำหนด
(๑) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน
(๒) ท้องถิ่นอำเภอในอำเภอที่องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งอยู่ในเขตอำเภอนั้น
(๓) ปลัดอำเภอประจำตำบลหรือปลัดอำเภอผู้ประสานงานตำบล ชุมชน หรือ อปท.นั้นๆ
(๔) คัดเลือกจาก ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน
(๕) คัดเลือกจากหัวหน้าสถานีอนามัย /ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓ คน
(๖) คัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐ/เอกชน หรือหัวหน้าหน่วยการศึกษาอื่นๆ ที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน
(๗) คัดเลือกจากหัวหน้าส่วนหรือตัวแทนราชการ /รัฐวิสาหกิจ ที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน *นอกจาก (๕) (๖)
(๘) คัดเลือกจาก ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล จำนวน ๒ คน
(๙) คัดเลือกจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน
(๑๐) คัดเลือกจากสมาชิกอาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน
(๑๑) คัดเลือกจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน
(๑๒) คัดเลือกจากกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่ม เกษตรกร /เกษตรกรก้าวหน้า /กลุ่มสตรี กลุ่ม หัตถกรรม กลุ่มแปรรูป เป็นต้น ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๕ คน
(๑๓) คัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ /ปราชญ์หมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๒ คน
(๑๔) คัดเลือกจากอาสาพัฒนาชุมชน อาสาสมัครประชาสงเคราะห์ เยาวชน หมอдин กลุ่มพลังทางสังคมอื่นๆ ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ คน
(๑๕) คัดเลือกจากชมรมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ คน
(๑๖) คัดเลือกจากองค์กรทางธุรกิจ /ชมรมธุรกิจ /การค้า /การลงทุนอุตสาหกรรม /การ ท่องเที่ยว ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓ คน
(๑๗) คัดเลือกจากสื่อมวลชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑ คน
(๑๘) ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด
(๑๙) คัดเลือกจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่มากที่สุด จำนวนคนจะต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒ ของประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น หรือจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของตัวแทนจำนวนครัวเรือนในตำบลนั้น (เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง)